

פרק 1: חשיבה מילולית – פתרונות והסברים

מילים וביטויים (שאלות 1 - 4)

1. (3) - כך עשה!

2. (3) - הירבה לדבר

3. (4) - אפיריון

עט, ציפורן וקולמוס הם כולם כלי כתיבה.

EZ לזכור - בשנות ה-80 שודרה בארץ סדרת מתח שבאנגלית נקראה Murder she wrote ותרגמו

את זה ל"רצח במשיכת קולמוס".

אפיריון - מיטת כבוד, כעין אוהל קטן שהיו נושאים בו אנשים נכבדים.

4. (1) - גהר

נהר, נגה וזהר הן מילים שמשמעותן להאיר ולהפיץ אור.

גהר – התכופף.

אנלוגיות (שאלות 5 - 10)

EZ-Tip: שימו לב שלא רק התשובה הנכונה **חשובה**. לעיתים רבות, המרכז הארצי משתמש

בקשרים שהיו מסיחים, בבחינות עתידיות כקשרים שהם התשובה הנכונה. בשל סיבה זו – פרטנו

בפניכם גם את הקשרים של המסיחים עם הסברים מפורטים. מומלץ להעתיק את הקשרים הללו

לעמוד נפרד ולהמציא צמדים נוספים, אשר מתאימים לקשרים אלה.

בנוסף לכך חשוב לחזור על "קשרי אנלוגיות נפוצים" בספר "מרתון בית" וכן לתרגל את קשרי

האנלוגיות במשחק האנלוגיות במערכת EZ Learning.

5. (2) – לדובב : לדבר

A – לגרום למישהו B

הקשר בתשובה (1) – A ו-B הן פעולות הפוכות.

הקשר בתשובה (3) – B = לא A.

הקשר בתשובה (4) – A ו-B הן פעולות הפוכות.

6. (1) – תעריף : להתייקר

הקשר בתשובה (2) - $B = A$ = להגיע ל-A.

הקשר בתשובה (3) - יש צורך ב-A כדי B.

הקשר בתשובה (4) - $B = A$ = ללכת ב-A מסויים.

7. (4) - זרזיף : זרם

A הוא B קטן / A הוא מידה קטנה של B

כהרף עין הוא ביטוי נפוץ שבא לתאר משהו שקרה בזמן קצר להפליא (מזגו התחלף כהרף עין, מרגע שלמד על בגידת חברו). הרף עין זו למעשה מידת זמן קטנה מאוד, כשם שזרזיף (טפטוף) הוא זרם חלש מאוד, כלומר מידה קטנה של זרם. נבט – צמח בראשית דרכו.

הקשר בתשובה (1) - A ו-B הן מילים נרדפות (זכרו שאומרים חגי או מועדי ישראל).

הקשר בתשובה (2) - A הוא לעיתים B.

הקשר בתשובה (3) - מספר Aים מרכיבים B / A היא חלק מ-B.

8. (2) - לזוז : מש

מי ש-A, B, זו הפעולה שהוא עושה

קץ – נקעה נפשו, מאס ב...

מש – זז, נע, סר, סטה, נעתק ממקומו

הקשר בתשובה (1) – יש A אחר מישהו ש-B

הקשר בתשובה (4) – A משהו יכול לגרום לכך שמישהו B (בזמן עתיד) אחריו.

9. (1) – ציור : עין

מ-A נהנים באמצעות B

תסכית – דרמה המשודרת ברדיו.

EZ העשרה – התסכית המפורסם בהיסטוריה הוא "מלחמת העולמות" של אורסון וולס. וולס

העלה את היצירה הקלאסית, אשר עוסקת בפלישת אנשי מאדים לכדור"א, כמסדר חדשות המתאר, כביכול, את האירועים בשידור חי. כך, במקום לשמוע דרמת רדיו רגילה כפי שציפו, שמעו המאזינים דיווחים נרגשים והודעות נואשות על פלישת אנשי המאדים לעיירה קטנה בניו גירסי ששמה גרוברס מילס, עיירה שאכן הייתה קיימת במציאות. בשלב מסוים במהלך המסדר שמעו המאזינים המבוהלים הודעה מפיו של מזכיר המדינה של ארה"ב (אותו גילם שחקן) בו

הצהיר שאנשי המאדים אכן פלשו לארה"ב, וכי האזרחים מתבקשים לשמור על רגיעה ולא להיתקף בחרדה...
התוכנית הובילה לחרדה המונית, שכן כל מי שלא שמע את פתיחת השידור, היה משוכנע שמדובר בדיווחי אמת. לחצו כאן אם אתם רוצים לקרוא באנגלית על הפרשה ולהרוויח אוצר מילים חשוב.

הקשר בתשובה (2) – מי שנפגע ב-A לעיתים נעזר ב-B

הקשר בתשובה (3) – A נהוג לשים על ה-B.

הקשר בתשובה (4) – ב-A משתמשים בכל ה-B.

10. (2) - חלב : לחלוב

$B = \text{להוציא ולאסוף את } A$

הקשר בתשובה (1) - A יש B כדי להפכו למיץ/צורה נוזלית.

הקשר בתשובה (3) - יש B את ה-A כדי שיהיה מוכן.

הקשר בתשובה (4) - יש B את ה-A.

השלמת משפטים (שאלות 11 - 15)

יוסברו הסיבות לפסילות כל אחד מהמסיחים.

11. (1)

השאלה מורכבת משני חלקים: בחלק הראשון נמסרת דעתו של הדובר על החלק הפסיכולוגי של הספר ואילו בחלק השני הדובר מביע את התרשמותו מההתמצאות של כותב הספר, בתחום זה. נציב את התשובות אחת-אחת ונבדוק מי מהן אינה מקיימת קשר של התאמה בין המשפט הראשון למשפט השני.
תשובה (2) נפסלת מכיוון שאם הדובר מצא דיוק ופירוט רב בחלק הפסיכולוגי של הספר, לא ניתן לומר שההתרשמות היא, שהכותב חסר כל התמצאות בתחום זה.
תשובה (3) נפסלת במהרה אם שמנו לב למילת הקישור "אמנם". המילה "אמנם" מצביעה על קשר של ניגוד ואילו בתשובה זו אומרים שהתרשמות היא גרועה גם מהפרקים הביולוגיים וגם מהפרקים לגבי פסיכולוגיה, כלומר חסר הקשר של הניגוד שמצופה בהמשך למילה "אמנם" (למשל אמנם התרשמתי לרעה מ...אך התרשמתי לחיוב מ...). גם אם החמצנו סיבה זו כדי לפסול את תשובה (3), הרי שיש פסילה נוספת, משום שאם הדובר מצא פגמים לא מעטים גם בחלק הפסיכולוגי של הספר, לא ניתן להתרשם שהדובר הוא בעל התמצאות רחבה בתחום.

תשובה (4) נפסלת משום שאם הדובר לא מצא חומר מעודכן ביותר בחלק הפסיכולוגי של הספר, אין עדות לכך שהכותב הוא בקיא בספרות העדכנית בתחום.

12. (3)

בשאלה זו, מילת ההשלמה השניה היא מילת קישור – היא קובעת מהו הקשר בין שני המשפטים המרכיבים את השאלה. עלינו לבדוק עבור כל תשובה, האם מתקיים הקשר הנכון בין שני החלקים (התאמה או ניגוד).

תשובה (1) נפסלת משום שהביטוי **יתר על כן** מציין קשר של התאמה בין שני החלקים. אולם אם אסור למאמין לבקש חיזוקים לאמונתו בדמות ניסים ומופתים, הדבר עומד **בניגוד** לכך שנאמר שהמאמין האידיאלי מעולם לא הצטייר כמי שאמונתו אינה זקוקה לתמיכה מסוג זה.

EZ-Tip: במשפטים בהם יש שלילה כפולה, ניתן לצמצם את השלילות לפי חוקי חשבון -

מינוס כפול מינוס שווה פלוס!

תשובה (2) נפסלת מכיוון שהביטוי **נהפוך הוא** מרמז על קשר של ניגוד ואמנם ישנו קשר של ניגוד בין שני חלקי השאלה, אולם השימוש ב**נהפוך הוא** נעשה בצורה לא נכונה. משמעות הביטוי היא **ההפך הוא הנכון**. אילו היה הביטוי **נהפוך הוא** מוחלף ב**למרות זאת** או **אף על פי כן**, היתה התשובה נכונה.

תשובה (4) נפסלת מכיוון שהמילה **ואכן** מרמזת על קשר של התאמה, אולם בתשובה זו קיים קשר של ניגוד בין העובדה שלמאמין אסור לבקש חיזוקים ולבין העובדה שהמאמין האידיאלי מעולם לא הצטייר כמי שאמונתו זקוקה לחיזוקים.

13. (1)

מילות ההשלמה הראשונה והשלישית הן מילות קישור – הן קובעות את הקשר בין הנתון במשפט הראשון לבין ההרחבה במשפט השני ובתוך המשפט השני – בין חלקיו. עלינו לבדוק עבור כל תשובה, האם מתקיים בה הקשר הנכון בין חלקי השאלה (התאמה או ניגוד).

תשובה (2) נפסלת מכיוון שהביטוי **למרבה הפלא** מעיד על קשר של ניגוד בין המשפט הראשון לשני ואילו כאן, אין ניגוד בין העובדה שהשפה ממלאת תפקיד מרכזי בחשיבה ובתקשורת אנושית, לבין העמדה שכלי זה אף מעשיר את דרכי התבטאות שלנו. כמו כן, הביטוי **בניגוד לסברה...** מעיד על כך שישנו קשר של ניגוד בין חלקי המשפט השני, כאשר כאן למעשה, מתקיימת התאמה.

תשובה (3) נפסלת מכיוון שהביטוי **עם זאת** מעיד על קשר של ניגוד בין שני המשפטים, כאשר למעשה ישנו קשר של התאמה בין התפקיד המרכזי של השפה לבין כך שהיא מעשירה את דרכי ההבנה והביטוי שלנו. כמו כן, הביטוי **בשל העובדה ש-** מצביע על קשר של סיבה ותוצאה בין שני חלקי המשפט השני, כאשר למעשה, ישנו קשר של ניגוד בין שני חלקי המשפט השני.

תשובה (4) נפסלת משום שהמילה **לפיכך** מצביעה על קשר של התאמה בין שני המשפטים, אולם כאן ישנו קשר של ניגוד בין המשפט הראשון לבין הטענה שהשפה היא כלי נחות לעומת דרכי

ההבנה האחרות. כמו כן, המילים **בניגוד לסברה...** המעידות על קשר של ניגוד בין שני חלקי המשפט השני, כאשר למעשה, מתקיים כאן קשר של התאמה.

14. (3)

המענה על שאלה זו טמון בהבנתנו את המילים: **ביזור ו- מונופול**. ביזור הוא ההפך מריכוז. מונופול הוא שליטה בלעדית של גוף אחד, בשוק מסויים. במקרה זה, מדובר על שליטה של חברת המים הלאומית, במשק המים.

תשובה (1) נפסלת כי אם יש להחיל על עקרון ביזור הכוח, על החברה **להפסיק להיות** מונופול. תשובה (2) נפסלת כי אם יש להחיל את עקרון ריכוז הכוח, על חברת המים **להמשיך להיות** מונופול.

תשובה (4) נפסלת כי אם אין להחיל את עקרון ריכוז הכוח, על חברת המים **לא להיות** מונופול. **EZ-Tip**: **אוצר מילים** אינו חשוב אך ורק לחלק המילים **וביטויים** בבחינה. בכל בחינה ובחינה,

ישנן שאלות באנלוגיות, החלפת אותיות, השלמת משפטים ואף הבנת הנקרא והגיון, שפתרון תלוי בהבנה והכרה של מילה מסויימת. לכן חשוב מאוד לשנן את המילונים ולחזור עליהם לקראת

הבחינה וכמובן – לא להפסיק לתרגל במשחק אוצר המילים במערכת **EZ Learning**.

נוסף על כך, בספר "מרתון בית" ריכזנו עבורכם רשימת **ביטויים נפוצים**, המופיעים לעיתים קרובות בבחינה.

הערה: שאלה זו מדגישה היטב כיצד בחשיבה מילולית לא תמיד יש דווקא תשובה נכונה אבסולוטית. הרי בתשובה (3) מדובר על **החלת רפורמה** (שינוי מקיף ומהותי) ומנגד על כך שחברת המים **תמשיך להיות** מונופול. כמובן שלא כל רפורמה מחייבת שינוי בכל החזיתות ולכן תשובה זו אפשרית. עם זאת, יש לציין שגם תשובה זו אינה "מושלמת", אך היא סבירה יותר מכל תשובה אחרת בשאלה זו.

15. (3)

מילת ההשלמה השניה מקשרת בין שני המשפטים – אם **אין פלא** הכוונה היא לקשר של התאמה; אם **מפליא** הכוונה היא לקשר של ניגוד. נבדוק את התשובות אחת-אחת ונראה היכן מתקיים הקשר הנכון בין חלקי המשפט. המפתח לפתרון הוא הבנת הציטוט המיוחס/לא מיוחס לניוטון, שמשמעותו **הבעת צניעות** (הביטוי בעצם אומר שחלק גדול מהקרדיט שהוא קיבל שייך לאחרים שבזכותם הגיע להישגים אלה ומשפט כזה בהחלט מביע צניעות).

בתשובה (1) נאמר שמחבר הספר מטשטש את העובדה שהאמרה מיוחסת בטעות לניוטון. אם הוא מנסה לתאר את ניוטון כאדם יהיר, הוא היה צריך להבליט את העובדה שניוטון לא אמר זאת **ולא לטשטש** ולכן המילים **אין פלא** אינן מציינות את הקשר הנכון והתשובה נפסלת.

בתשובה (2) נאמר שהמחבר מעלה על נס (מבליט את הדבר) שהאימרה מיוחסת לניוטון. אם הוא מנסה לתאר את ניוטון כאדם עניו (צנוע) הקישור צריך להיות **אין פלא** ולא **מפליא** ולכן נפסול תשובה זו.

בתשובה (4) נאמר שהמחבר מצניע את העובדה שהאימרה מיוחסת בטעות לניוטון. אם הוא מנסה לתאר את ניוטון כאדם עניו, היינו מצפים שהוא יעשה זאת ולכן זה **לא מפליא** והתשובה נפסלת.

היגיון (שאלות 16-21)

16. (1) – **מכונה שבה 40 מקשים, משקלה 9 ק"ג, יש בה אותיות יווניות, ומקש הרווח גדול משאר המקשים**

EZ סיווג: מתארים לנו מספר כללים וכללים חלופיים שצריכים להתקיים כדי לעמוד בתנאי השאלה - זוהי שאלה מסוג **סדרת כללים**.

EZ-Way: הדרך הנכונה ביותר לפתור אותה, היא לבדוק כל תשובה אל מול סדרת הכללים. כל תשובה שנפסול מומלץ לסמן את המקטע בתשובה שגרם לפסילה ואם יש זמן, אז גם למספר את הכללים ולרשום לצד התשובה את מספר הכלל שהוביל לפסילתה (בדרך זו, אם נראה שהתבלבלנו ופסלנו את כל התשובות, יהיה קל לשחזר ולראות איפה נפלה הטעות).

תשובה (2) נפסלת כי המכונה היא גם עם יותר מ- 50 מקשים וגם שוקלת למעלה מ- 8 ק"ג ונאמר **שאסור** ששניהם יתקיימו יחד.

תשובה (3) נפסלת כי המכונה היא **עם** אותיות יווניות, אבל מקש הרווח **קטן** מיתר המקשים.

תשובה (4) נפסלת כי המכונה היא **ללא** אותיות יווניות, אך מקש הרווח **גדול** מיתר המקשים.

17. (4) – **את "בנני" אפשר לקנות ברשת מרכולים אחת בלבד, ואילו את "ננסי" בכל רשתות המרכולים.**

EZ זיהוי: איזה מהנתונים מחליש... שאלת חיזוק והחלשה.

EZ-Way: נקטלג כל תשובה בהתאם ל**טבלת מחזק/מחליש** שלמדנו בכיתה ונפסול תשובות.

תשובה (1) מחזקת, כי היא שוללת הסבר חלופי (אחרת יכלו לטעון שזה לא ש"ננסי" טעים יותר, קונים אותו כי הוא בריא יותר ומלא יותר בויטמינים).

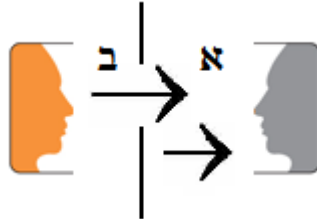
תשובה (2) מחזקת, כי היא שוללת הסבר חלופי (אחרת יכלו לטעון שזה לא ש"ננסי" טעים יותר, קונים אותו כי הוא זול יותר).

תשובה (3) מחזקת, כי היא שוללת הסבר חלופי (אחרת יכלו לטעון שזה לא ש"ננסי" טעים יותר, קונים אותו כי הוא בעל אריזה שאהובה יותר על ילדים).

תשובה (4) מחלישה, כי היא **מספקת** הסבר חלופי: זה לא שקונים יותר "ננסי" כי הוא טעים יותר, אלא פשוט שכמעט ואין להשיג "בנני" ולכן הוא המוצר שפחות נמכר. זוהי התשובה הנכונה.

18. (1) – אם ניסן אינו בלונדיני, הוא עומד בצד ב'.

EZ-Tip: אם נשרטט את הנתונים ואת כיוון הצפייה של כל אחד מהם יהיה פשוט לפתור את השאלה:

ברור שהאחד שאותו רואים שניהם הוא א'. ידוע ששניהם רואים את הבלונדיני, מכאן שאם ניסן אינו בלונדיני, אז הוא אינו א', כלומר ניסן הוא ב'.

ניתן לפתור שאלה זאת גם באמצעות הצבת תשובות ועבודה באלימינציה:

תשובה (2) – אם ניסן עומד בצד א' הוא רואה את השתקפותו שלו. אם הוא רואה אדם בלונדיני, הרי שהוא בעצמו בלונדיני ולכן נפסול תשובה זו.

תשובה (3) – אם ניסן אינו בלונדיני והוא רואה אדם בלונדיני, הרי שהוא עומד בצד ב' ורואה את השתקפותו של רחמים ולכן נפסול תשובה זו. מכיוון שקיבלנו למעשה את התנאי שבתשובה (1), ברור לנו שתשובה (1) היא הנכונה.

EZ-Tip: חבל"ז = חבל"צ. גם אם מצאנו תשובה שאינה נפסלת באלימינציה, נמשיך ונפסול את

שאר התשובות, כדי להיות בטוחים. זיכרו: חבל על הזמן = חבל על הציון!

תשובה (4) – אם ניסן עומד בצד ב', הוא רואה את השתקפותו של רחמים. מכך אנו יכולים להסיק שרחמים הוא בלונדיני, אך לא ניתן להסיק שניסן בעצמו, הוא בהכרח בלונדיני ולכן תשובה זו נפסלת. שימו לב ששאלו אותנו: מה נכון בהכרח.

19. (2) – חנן ורוני בלבד

EZ-Tip: נסמן בין אלו דוברים יש קשר של התאמה ובין אלו דוברים יש קשר של ניגוד.

בין חנן ואורי יש קשר של ניגוד (אחד מהם אומר שכן השתתף והשני אומר שלא). המשמעות היא שאחד מהם משקר. היות ויש רק שקרן אחד, המשמעות היא שאחד משניהם הוא השקרן. נמשיך לבדוק ונראה שיש קשר של התאמה בין חנן ליוסי ובין יוסי לרוני. כלומר שלושתם "מתואמים" ורק אורי סותר את דברי אחד מהם. המשמעות היא שאורי הוא השקרן.

ברגע שאנחנו מזהים את השקרן, אז אנחנו יודעים מי דוברי האמת (כל היתר) ועל פי דבריהם יכולים לדעת שרק חנן רוני השתתפו בפריצה (דברי יוסי שגם תואמים את דבריהם של שני חבריו).

20. (1) – כל מי שאינו נסיך, גר בגורד שחקים

זכרו: כל A הוא B ורק הוא = קשר דו כיווני $B \Leftrightarrow A$

הצרנת הטענות תוביל למסקנות הבאות:

(I) קרפד \Leftrightarrow אינו נסיך

(II) נסיך \Leftrightarrow אינו קירח

(III) אינו קירח \Leftrightarrow גורד שחקים

את טענות (II) ו-(III) אפשר לאחד כך ש:

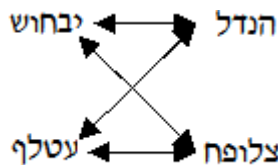
נסיך \Leftrightarrow אינו קירח \Leftrightarrow גורד שחקים.

בתשובה (1) נאמר שמי שאינו נסיך גר בגורד שחקים ואילו אנחנו רואים כאן שדווקא כן צריך להיות נסיך כדי לגור בגורד שחקים.

21. (2) – עם הנדל והצלופח

EZ-Tip: אם נשרטט את הנתונים נחשוף את הפתרון הרבה יותר בקלות:

הנדל וצלופח לא יכולים ללחוץ את היד זה לזה. המשמעות היא שעל שניהם ללחוץ את ידיהם של שני האורחים שנותרו (עטלף ויבחוש). אם שניהם לחצו את היד לעטלף וידוע שכל משתתף לחץ בדיוק 2 ידיים, זאת אומרת שהם השניים שעטלף לחץ את ידיהם.

החלפת אותיות (שאלות 22-25)

EZ-Tip: לשורשים בשימוש במבחן יש נטייה לחזור על עצמם. מומלץ לרשום בעמוד צדדי את השורשים (כולל מסיחים) שנמצאים בשימוש כאן ולהמציא מספר מילים מתאימות, כדי להפנים את השורשים הללו, כך שיהיה קל לשלוח אותם מהזכרון גם במבחן. בנוף, חשוב לעבור על רשימת השורשים הנפוצים בפר "מרתון בית" ולתרגל רבות במשחק הפטל במערכת EZ Learning.

22. (3) – מצבו של החולה המשיך להיות פטול

השורש המשותף הוא ג.ל.מ והשורש יוצא הדופן הוא ר.ע.ע

גילם = המחיש, נתן צורה מוחשית, שיחק תפקיד

23. (1) – שכלולן של שיטות הייצור הביא לפיטול באיכות החומרים

השורש המשותף הוא ש.פ.ר והשורש יוצא הדופן הוא ג.ב.ל

24. (4) – הוא ידוע כאדם המפטל הבטחות

השורש המשותף הוא ס.ת.ר והשורש יוצא הדופן הוא פ.ז.ר

יש בשאלה זו מסיח צמד חמד.

25. (2) – לבקשת אמם, פטלו הילדים את נעליהם כשנכנסו הביתה.

השורש המשותף הוא כ.ת.ר והשורש יוצא הדופן הוא ח.ל.צ

הבנת הנקרא (שאלות 26 - 30)

26. (3) – האם עצם ההבחנה בשוני היא ביטוי לסובלנות?

שורות 5-6: "...אלא שלדעת רוב ההוגים, סובלנות אינה מסתכמת בהבחנה בשוני...".

את תשובה (1) ניתן לפסול, משום שרוב ההוגים סבורים שההבחנה לא בהכרח נותנת לגיטימציה לקיומה ולעיתים היא אף משמשת ככר לפיתוח אידיאולוגיה גזענית.

את תשובה (2) ניתן לפסול, משום שלא מתוארת כלל מחלוקת ועושה רושם כי מוסכם שהבחנה בשוני היא אכן מרכיב עיקרי בצנטריזם.

את תשובה (4) ניתן לפסול, משום שאין זו הסובלנות שיכולה להוביל לתפיסת קבוצת החוץ כנחותה, אלא ההבחנה בשוני.

27. (4) – ניסיון למצוא מרפא לניכור שנוצר בגלל המודרניזציה

את תשובה (1) ניתן לפסול, משום שהמרכז לא תופס את עצמו כאותנטי, אלא דווקא את הפריפריה (שורה 14).

את תשובה (2) ניתן לפסול. אמנם רשום בטקסט שהפריפריה מנסה להידמות למרכז. אך בשום מקום לא רשום שזה מוביל לכך שהמרכז ייחס לפריפריה תכונות רומנטיות/אקזוטיות. זה גם לא הגיוני לומר שתייחס תכונות אקזוטיות למי שבבירור מנסה לחקות אותך.

את תשובה (3) ניתן לפסול כי זו דוגמא לכיצד המרכז מייחס תכונות אקזוטיות ורומנטיות לפריפריה. מדובר בדוגמא ולא בהסבר (ובשאלה ביקשו הסבר), מדוע זה קורה.

28. (4) – שגם בהם קיימת תופעת הצנטריזם

את תשובה (1) נפסול כי לא דובר על השקפת הסינים כלפי המערב בטקסט.

את תשובה (2) נפסול כי אין עדות להבדלים. להפך, בשורה 21 נאמר שגם עליהם חל אותו הכלל.

את תשובה (3) נפסול כי האמור מתייחס לאירופאיים ולא לסינים.

9

כל הזכויות על הסברים והפתרונות לבחינה זו שייכים ל-EZ Way פסיכומטרי - www.ezway.co.il

אתם מוזמנים לשאול שאלות נוספות ולקבל הסברים בפורום www.ez-way.co.il

- 29. (1) – דומים זה לזה בכך ששניהם מבוססים על ההבחנה בשוני**
שורות 24 – 26 מדברות על הדמיון בין המדע לצנטריזם וכיצד נושא ההבחנה בשוני משותף להם.
את תשובה (2) נפסול כי כבר בשורה 23, כאשר מדובר על צנטריזם, נאמר שתהליך זה עשוי להתרחש ולא שהוא "בלתי נמנע".
את תשובה (3) נפסול כי בפסקה האחרונה מוסבר כיצד דווקא במערב ולצד המדע – הצנטריזם פורח.
את תשובה (4) נפסול כי אין כל אזכור לתרומת המדע/הצנטריזם לחברה.

- 30. (2) – אותנטיות**
תשובה (1) אינה נכונה וכבר בשורה 4 מדובר על אירוצנטריזם בחברה המערבית.
תשובה (3) אינה נכונה ובשורות 23 – 24 מדובר על הדגש על מדע בחברה מערבית.
תשובה (4) אינה נכונה היות ובפסקה השנייה (בשורות 14 – 11) מדובר על הכלכלה האירופאית-מערבית כמרכז העולם.

פרק 2: חשיבה מילולית – פתרונות והסברים

מילים וביטויים (שאלות 1 - 4)

1. (3) - היבדלות והינזרות

EZ לזכור - פרישות זה היבדלות והינזרות, זה כמו מישהו שפרש מהחברה.

2. (1) - מדרגה או מישור משופע להקלת העלייה למטוס.

EZ לזכור - הכרוז קורא "כל הנוסעים מתבקשים להגיע אל כבש המטוס".

פלך – מילה בעלת שני פירושים : א. נפה, מחוז, גליל, איזור.

ב. כישור, קנה שעליו נכרכים חוטי הצמר הנטוים.

רמץ - אפר חם

חפת – קיפול של שולי הבגד כלפי מעלה.

3. (4) – תקווה

EZ לזכור - כאשר אומרים שפרוייקט הוא חסר תוחלת, הכוונה היא שמדובר בפרוייקט חסר

סיכוי וחסר תקווה.

4. (2) – שליטה.

5. (4) – הדבר חיוני לו ביותר

המשמעות היא שזה אינו משהו חיצוני או זר לו, אלא משהו חיוני לעצם מהותו.

אנלוגיות (שאלות 6 - 10)

EZ-Tip : שימו לב שלא רק התשובה הנכונה **חשובה**. לעיתים רבות, המרכז הארצי משתמש

בקשרים שהיו מסיחים, בבחינות עתידיות כקשרים שהם התשובה הנכונה. בשל סיבה זו – פרטנו

בפניכם גם את הקשרים של המסיחים עם הסברים מפורטים. מומלץ להעתיק את הקשרים הללו

לעמוד נפרד ולהמציא צמדים נוספים, אשר מתאימים לקשרים אלה.

בנוסף לכך חשוב לחזור על "קשרי אנלוגיות נפוצים" בספר "מרתון בית" וכן לתרגל את קשרי

האנלוגיות במשחק האנלוגיות במערכת EZ Learning.

6. (3) – לאמוד : הערכה

A – לבצע פעולת A / B לערוך B

הקשר בתשובה (1) – A היא פעולה הנעשית בזמן B

הקשר בתשובה (2) – A היא פעולה הנעשית כדי למנוע B

הקשר בתשובה (4) – A היא פעולה ההפוכה לפעולת B

נסק - עלה

7. (1) – חרוז : מחרוזת

מספר A-ים מרכיבים B

הקשר בתשובה (2) – A ו- B מילים נרדפות.

גרגיר הוא למעשה, פירור או חתיכה.

הקשר בתשובה (3) – A נמצא מעל לפתח B.

הקשר בתשובה (4) – B הוא כלי לאחסון A.

8. (4) – קמצן : כילי

A ו- B מילים נרדפות

שאלה זו היא דוגמא מצויינת לחשיבות אוצר מילים גם בשאלות אנלוגיות.

מכאוב – כאב.

מדווה – כאב, מחלה.

הקשר בתשובה (1) – B הוא בעל מקצוע המכין A.

נחתום - אופה

הקשר בתשובה (2) – מי שעומד על B משמיע A.

קתדרה – דוכן או בימה קטנה, שהמרצה או המורה עומד עליה.

הקשר בתשובה (3) – A היא תוצר ההתלקחות של מה שנמצא ב- B.

קמין – תנור גדול או אח שמסיקים בו עצים לחימום החדר.

9. (3) – מזמרה : זמורה

A – כלי המשמש לחיתוך B

תער – סכין לגילוח.

מזמרה – מכשיר הדומה למספריים, שמשמש לקציצת ענפי עצים.

זמורה – ענף של גפן

הקשר בתשובה (1) – A הוא ערימה של B.

- תבן – קש של תבואות שנמעך ופורר על-ידי דישה.
הקשר בתשובה (2) – A הוא כלי המשמש לביצוע B.
הקשר בתשובה (4) – B היא תוצר לוואי של פעולת A.
נסורת – שבבי העץ הזעירים הנושרים מתחת למסור בשעת נסירה.

10. (1) - עניו : יוהרה**A – הוא חסר B****חבוט** – נדוש.**עניו** – צנוע, חסר גאווה.

הקשר בתשובה (2) – A הוא מי שמפגין B.

הקשר בתשובה (3) – A הוא בעל יכולת B טובה.

מחושל – מעוצב, מחוסן, מגובש.

הקשר בתשובה (4) – A הוא בעל B רבה.

השלמת משפטים (שאלות 11 - 15)**יוסברו הסיבות לפסילת כל אחד מהמסיחים.****11. (2)****בינה** – שכל, הבנה, תבונה.

בחלקו הראשון של המשפט מצויין ניגוד בין שכל (בינה) לבין שיער. הואיל וקיימת התייחסות לשתי המילים האלו גם בחלקו השני של המשפט, נחפש משפט בו הניגוד נשמר.

תשובה (1) נפסלת הואיל והניגוד איננו נשמר. אם יוסף איננו ניחן בבינה רבה, אצפה דווקא שראשו יכוסה בשיער.

תשובה (3) נפסלת כיוון שגם במקרה זה לא נשמר הניגוד. אם ליוסף בינה מועטה, דווקא לא אתפלא לראות על ראשו שיער (שפע של תלתלים).

תשובה (4) נפסלת הואיל ואם ליוסף בינה כה מועטה, הרי דווקא אתמה (אתפלא) אם הוא קירח. הרי על-פי הניגוד המופיע בחלקו הראשון של המשפט, עליו להיות מכוסה בשיער.

12. (2)

מילת הקישור "משום כך" המופיעה בחלקו השני של המשפט מביעה קשר של תוצאה. לכן, נחפש התאמה בין חלקו הראשון של המשפט לבין התוצאה בחלקו השני של המשפט. תשובה (1) נפסלת כיוון שאין בה התאמה בין חלקו הראשון של המשפט – ההערכה לבעש"ט, לבין התוצאה בחלקו השני – בר פלוגתא (יריב, שונא) של הבעש"ט. תשובה (3) נפסלת מפני שאין בה התאמה בין חלקו הראשון של המשפט – פקפוק והטלת ספק בתורת הבעש"ט, לבין התוצאה בחלקו השני – ממשיך דרכו של הבעש"ט. בתשובה (4) מופיעה מילת הקישור "וגם" המעידה על התאמה בין חלקה הראשון של ההשלמה לבין חלקה השני. אולם, בפועל קיים ניגוד בין שני החלקים – כיוון שאם הייתה לרבי נחמן הערכה רבה לבעש"ט, היינו מצפים שגם לאחר שנפרדו דרכיהם ישמור הרב על יראת כבוד כלפי הבעש"ט. זוהי הסיבה לכך שתשובה זו נפסלת.

13. (3)

תשובה (1) נפסלת כיוון שאף על פי שמופיעה בה מילת הקישור "משום כך", לא קיימת התאמה בין חלקה הראשון של ההשלמה לבין חלקה השני – אם אכן אין סימנים לשכתוב ההסטוריה ואין סיבה לפקפק באמיתות זכרונותיו של פאלין, דווקא מדובר היה במקורות מידע אמינים, ולא "אמינים עוד פחות" כפי שנכתב. תשובה (2) נפסלת כיוון שאף על פי שמופיעה בה מילת הקישור "משום כך", לא קיימת התאמה בין חלקה הראשון של ההשלמה לבין חלקה השני – אם על אף העדר סימני שכתוב בוחרים לחלוק על הפרטים המצויים בזכרונותיו של פאלין, דווקא היינו מצפים שבהמשך המשפט ייתחסו אל מקורות המידע כלא אמינים. תשובה (4) נפסלת כיוון שמילת הקישור "אך" (מילת ניגוד) המופיעה בתחילת ההשלמה מיותרת. לא הגיוני לומר – יש שכתוב, אך אפשר בכל זאת לחלוק...

14 (2)

תשובה (1) נפסלת הואיל ואין התאמה בין חלקי המשפט. אם אכן התפקיד אינו מצריך יכולת תפקוד תחת לחץ ויש צורך בכושר גופני, היינו מצפים שכושר גופני דווקא לא יהווה מדד ליכולת התפקוד תחת לחץ בלבד. תשובה (3) נפסלת כיוון שגם כאן לא קיימת התאמה בין חלקי המשפט. אם לטענת המתנגדים, לא דרוש כושר גופני, אלא רק יכולת תפקוד תחת לחץ, לא היינו מצפים לקרוא שכושר גופני הוא מנבא טוב של יכולת זו. תשובה (4) נפסלת מפני שאם בחלקו הראשון של המשפט מצויין כי דווקא קיימת תמיכה בדרישה לכושר גופני לתפקיד, היינו מצפים שלא רק היכולת לתפקד תחת לחץ תהיה נחוצה לתפקיד.

EZ-Tip : שלילה כפולה, תהפוך את נימת המשפט לחיובית. לדוגמא : המתנגדים לטענה כי הדרישה אינה מוצדקת = רואים בדרישה דווקא מוצדקת.

15 (3)

תשובה (1) נפסלת כיוון שאם אכן הדרך בה נתפסה הגליית יהודי בבל כאירוע חסר תקדים דומה לדרך בה נתפס גירוש ספרד, לא היינו מצפים לקרוא בהמשך המשפט כי גירוש ספרד היה אירוע שיגרת.

תשובה (2) נפסלת הואיל ואם גם הגליית יהודי בבל וגם גירוש ספרד הוגדרו באופן דומה כאירועים חסרי תקדים, לא היינו מצפים לקרוא כי לגירוש ספרד חשיבות מכרעת.
תשובה (4) נפסלת מפני שאם אכן הגליית יהודי בבל היא אירוע המנוגד בתפיסתו לגירוש יהודי ספרד, היינו דווקא מצפים לקרוא שגירוש ספרד איננו אירוע חסר תקדים.

הגיון (שאלות 16 - 19)

16. (1) את התרנגולת

EZ-Tip : נפתור את השאלה באמצעות אלימינציה. נציב כל אחת מן התשובות, ונפסול את אלו שאינן תואמות לנתונים.

אם התרנגולת תשתכן בחצר 1, ניתן יהיה לשכן את הפרה בחצר 3 ולהותיר את חצרות 4 ו-2 פנויות עבור העז והאווז. בדרך זו יקבלו השניים את מבוקשם, ולא ישוכנו בחצרות שכנות.

2 - העז והאווז	1 - תרנגולת
3 - הפרה	4 - העז והאווז

תשובה (2) נפסלת מיידית, הואיל ועל פי הנתונים לא ניתן לשכן את הפרה בחצר 1. היא דורשת להשתכן בחצרות 3 או 4
תשובה (3) נפסלת כיוון שבמקרה זה האווז והעז יהיו בחצרות שכנות. אם האווז ישתכן בחצר 1, לתרנגולת לא תהיה ברירה, אלא להשתכן בחצר 4. בעקבות זאת את הפרה ניתן יהיה לשכן רק בחצר 3. העז תאלץ כתוצאה מכך להשתכן רק בחצר 2. התרשים ממחיש כיצד תשובה זו מובילה לסמיכות בין העז לאווז.

2 - העז	1 - האווז
3 - הפרה	4 - התרנגולת

תשובה (4) נפסלת הואיל וגם במקרה זה האווז והעז יהיו בחצרות שכנות. אם העז תשתכן בחצר 1, לתרנגולת לא תהיה ברירה אלא להשתכן בחצר 4. בעקבות זאת תשתכן הפרה בחצר 3. האווז כתוצאה מכך ישתכן בחצר 2 שנותרה.

1 - העז	2 - האווז
4 - תרנגולת	3 - פרה

17. (3) - גד

EZ-Tip: נשרטט טבלה ונמקם את האחים בסדר עולה (האח הגבוה ביותר ימוקם בראש הטבלה, ואילו האח הנמוך ביותר בתחתית).

נמקם תחילה את אשר, את דן ואת בנימין בהתאם לדבריו של גד.

בנימין
אשר
דן

בנימין איננו יכול להיות הגבוה ביותר, כיוון שעל פי דבריו קיים אח נוסף (הצעיר ביותר) שגבוה ממנו. לכן, נמקם את גד (האח הנותר) מעל בנימין.

גד
בנימין
אשר
דן

הואיל וגד הוא הגבוה ביותר, הוא גם הצעיר ביותר.

18. (4) - אם אהרון אינו מצייר, הוא אינו מדוכדך

על פי הנתון השני :

אהרון מצייר—אהרון מדוכדך

אם נפעיל על נתון זה שני גמדים (היפוך+שלילה) נדע כי :

אהרון אינו מדוכדך—אהרון אינו מצייר

למעשה, הואיל והמשפט "אהרון אינו מצייר" איננו בכיוון החץ, לא נוכל להסיק ממנו דבר.

EZ-Tip: במשפטי "כל" ניתן להסיק רק בכיוון החץ.

19. (3) - ציפור ירוקה קצרת-מקור, שאינה טורפת ושאונה תוכי.

EZ-Tip: "מה יכול להיות" – ניעזר בתשובות ונעבוד בשיטת האלימינציה.

- תשובה (1) נפסלת כי בנתון השלישי נאמר לנו שציפורים ארוכות מקור אינן טורפות ואילו כאן מדובר על ציפור ארוכת מקור שהיא כן טורפת.
- תשובה (2) נפסלת כי מדובר על תוכי טורף. ע"פ נתון 1 כל התוכים ירוקים וע"פ נתון 2 כל הטורפים אינם ירוקים, כלומר לא ייתכן תוכי (שהרי הוא טורף) ירוק.
- תשובה (4) נפסלת כי מדובר בתוכי ארוך מקור. ע"פ נתון 1 תוכי הוא ירוק וע"פ נתון 3 כל ארוכי המקור אינם ירוקים, כלומר לא ייתכן תוכי ארוך מקור.

אם רוצים לבצע הצרנה בשאלה זו, כך היא תתבצע:

- טענה 1: כל התוכים ירוקים: תוכי ← ירוק
- טענה 2: כל הציפורים הטורפות אינן ירוקות (לאחר גמדי היפוך ושליחה): ירוק ← לא טורף
- טענה 3 – נחלק לשני חלקים:
- חלק א': כל הציפורים ארוכות-המקור אינן ירוקות: מקור ארוך ← לא ירוק
ולאחר גמדי היפוך ושליחה: ירוק ← לא מקור ארוך
- חלק ב': כל הציפורים ארוכות המקור אינן טורפות: מקור ארוך ← לא טורף
כעת נשלב את הטענות 1 ו-2 ונקבל: תוכי ← לא טורף
ונשלב גם את הטענות 1 ו-3 (חלק א') ונקבל: תוכי ← לא מקור ארוך

עכשיו אפשר לגשת לתשובות ולעבוד כמו בשאלת כללים, בשיטת הפסילה האנכית.

- תשובה (1) נפסלת כי בנתון השלישי נאמר לנו שציפורים ארוכות מקור אינן טורפות ואילו כאן מדובר על ציפור ארוכת מקור שהיא כן טורפת.
- תשובה (2) נפסלת כי מדובר על תוכי טורף. ע"פ שילוב טענות 1 ו-2 תוכי לא יכול להיות טורף.
- תשובה (4) נפסלת כי מדובר בתוכי ארוך מקור. ע"פ שילוב טענות 1 ו-3 תוכי אינו ארוך מקור.
- EZ-Tip**: מומלץ לרשום ליד כל תשובה על פי איזה תנאי פסלנו וכך, אם בטעות פסלנו את ארבע התשובות, נוכל לאתר את השגיאה שלנו ביתר קלות.

החלפת אותיות (שאלות 20 - 23)

EZ-Tip : לשורשים בשימוש במבחן יש נטייה לחזור על עצמם. מומלץ לרשום בעמוד צדדי את השורשים (כולל מסיחים) שנמצאים בשימוש כאן ולהמציא מספר מילים מתאימות, כדי להפנים את השורשים הללו, כך שיהיה קל לשלוח אותם מהזכרון גם במבחן. בנוף, חשוב לעבור על רשימת השורשים הנפוצים בפר "מרתון בית" ולתרגל רבות במשחק הפטל במערכת EZ Learning.

20. (3) – היא נוהגת לפטול שמלות מבד פרחוני

השורש המשותף הוא א.ר.ס והשורש יוצא הדופן הוא ר.כ.ש / ת.פ.ר / מ.כ.ר.

ארס - חומר רעל המופרש על-ידי בעלי-חיים שונים.

אריסים - אנשים המעבדים אדמת אחרים תמורת חלק מן היבול (בדומה לצמית ולוסל).

21. (1) – השופט לא השתכנע לפטולין מטיעוניה של התביעה

השורש המשותף הוא ש.ק.ע והשורש יוצא הדופן הוא ח.ל.ט.

EZ-Tip : תשובות (1) ו-(2) הן מלכודת "צמד חמד" – שני צמדים של שורשים זהים.

למעשה, השורש ש.ק.ע התאים גם למשפט השני, ולכן הוא זה שיעזוב את הצמד.

משקעים – גשמים / שאריות של רגש או של זכר שקשה לשכוח.

22. (4) – הקבוצה פטלה כבר בשלב המוקדם של הטורניר.

השורש המשותף הוא א.ב.ק והשורש יוצא הדופן הוא פ.ר.ש.

פניו מאובקות = פניו מכוסות באבק.

אבקנים = אחד מחלקיו העיקריים של הפרח

EZ-Tip : ניתן להתייחס למשפט (3) כאל עוגן. מבין חלקיו של הפרח, רק האבקנים "מתיישבים"

בתבנית הפטל המופיעה במשפט. מרגע שזיהינו את העוגן, או שהשורש בו יתאים שני משפטים

נוספים או שהשורש בתשובה זו הוא יוצא הדופן.

23. (1) – פטילה מדוקדקת של העניין הייתה פותרת בעיות רבות.

השורש המשותף הוא צ.ע.ר והשורש יוצא הדופן הוא ב.ד.ק.

צוערים - חניכים בבית-הספר לקצינים.

הגיון (שאלות 24 - 25)**24. (1) - טליה, הנוסעת מתחנה א' לתחנה ו'**

לטליה שלוש אפשרויות להגיע ליעדה, ושלושתן אורכות 30 דקות.

א' ← ב' ← ד' ← ו'

א' ← ב' ← ה' ← ו'

א' ← ג' ← ה' ← ו'

(2) לגלעד אפשרות אחת לבחירת הדרך המהירה ביותר, והנסיעה תימשך 20 דקות.

ב' ← א' ← ג'

(3) למירה שתי אפשרויות לבחירת הדרך המהירה ביותר, והנסיעות תימשכנה 20 דקות.

ב' ← ד' ← ו'

ב' ← ה' ← ו'

(4) לדניאל אפשרות אחת לבחירת הדרך המהירה ביותר, והנסיעה תימשך 20 דקות.

ז' ← ב' ← ה'

25. (3) מתחנה ז' לתחנה ד'

טרם נסגר הקטע המחבר בין תחנה ב' לתחנה ד' ארכה הנסיעה 20 דקות (ז' – ב' – ד').
הואיל ולאחר סגירת הקטע נותרה רק האפשרות לנוע על גביי המעגל (בכיוון השעון), התארכה
הדרך, וכעת היא נמשכת 50 דקות (ז' – א' – ג' – ה' – ו' – ד').

הבנת הנקרא (שאלות 26 - 30)**26. (1) - מונע קיום חיים**

בשורה 3 נכתב כי אחד הגורמים הקובעים את יכולתו של כוכב לקיים חיים הוא מרחקו מן
השמש. בהמשך מוסבר כי כאשר המרחק קטן מדי לא מתקיימים התנאים הדרושים לקיום חיים
בדומה למרחק גדול מדי מן השמש.

27. (4) - מחקות את תהליך היווצרותה של מערכת שמש

תשובה זו זהה לדברים שנכתבו בשורה 8 "מדענים ערכו סימולציות ממוחשבות של תהליך

היווצרותן המשוער של מערכות שמש..."

סימולציה – הדמיה, חיקוי (יש להניח שבתור תלמידי פסיכומטרי, אתם כבר מכירים מילה זו
קצת יותר מדי טוב).

28. (4) - קיומו של מרחק מתאים בין כוכב לכת לבין השמש

בשורה 11 דובר על תנאי נוסף לקיום חיים על פני כוכב לכת, העניין הוזכר גם בפסקה הקודמת בשורה 3 בה נכתב כי תנאי הקובע את יכולתו של כוכב לכת לקיים חיים הוא מרחקו מן השמש.

29. (1) - חיים יכולים להתפתח גם כאשר יש פגיעות של כוכבי שביט, בתנאי שהמרווח ביניהן גדול יחסית.

בשורה 15 נכתב במפורש שכדי שתהליך התפתחות החיים ימשיך על אף פגיעת כוכבי השביט, יש צורך ב"שהות מספקת" (שהות – ארכה) בין הפגיעות. כלומר, המרווח בין פגיעה לפגיעה צריך להיות מספיק גדולוארוך, אחרת לא תהיה אפשרות להמשיך בתהליך התחדשות המינים.

30. (2) - כפיתוח טכנולוגי שייטכן שהוא משותף לאנושות ולצורות חיים אינטליגנטיות אחרות.

ההתייחסות למשדרי הרדיו מופיעה בהמשך שורה 22. נכתב בה כי צורות חיים אינטליגנטיות יפתחו מערכת מדעית וטכנולוגית הדומה בבסיסה לזו שפיתחה האנושית (כמו משדרי הרדיו).